

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 101

číslo: 40

3. října 2021

Cena: 10 Kč

Vzpomínka na Františka Bílka

*6. listopadu 1872, + 13. října 1941

Před 80 lety, 13. října 1941, zemřel slavný chýnovský rodák, všestranný umělec, především sochař, ale také řezbář, architekt, keramik, grafik, kreslíř, ilustrátor, autor návrhů knižních vazeb a užitého umění období secese, František Bílek, který vytvořil na tisícovku uměleckých děl. Narodil se do katolické rodiny, od první třídy ministroval, ale později se s katolickou církví rozešel a po vzniku Církve československé v roce 1920 do této nové církve konvertoval. Dokonce se stal oficiálním umělcem naší církve a svoji uměleckou práci považoval za službu církvi. Byl známý jako náboženský myslitel a mystik a ve své tvorbě spojoval křesťanství a orientální náboženství v mystickou jednotu světa jako Božího díla. Jeho syn František Jaromír Bílek (1907- 1977) byl farářem naší církve. Dílo Františka Bílka bylo již od počátku formováno hlubokou zbožností a biblické náměty byly inspirací pro jeho tvorbu; věřil v osobní setkání s Bohem.

V Chýnově vybudoval vlastní ateliér zvaný Chaloupka, v Praze pak svoji vilu na Hradčanech z roku 1911, postavenou přesně podle představ, plnou symbolů. V nejednom z našich sborů najdeme jeho dílo; nejznámější je interiér kostela sv. Václava v Praze na Zderaze (ve vlastnictví ČČS od roku 1926), vysvěcený v roce 1929. Nový chrámový mobiliář byl z největší části vytvořen F. Bílkem – svícen v podobě lidských rukou, interiéru pak dominuje monumentální socha Ukřižovaného z roku 1930 z modřínového dřeva a oltář z lipového dřeva, na jehož přední straně je vyobrazeno šest postav z české historie: praotec Čech, kněžna Ludmila s knížetem Václavem, Mistr Jan Hus, Jan Žižka a Jan Amos Komenský.

Lavice realizované podle návrhu F. Bílka sochařem Františkem Kotyzou, jsou originální v tom, že každá řada má vlastní motiv.

Dalším ze sborů, kde najdeme výzdobu interiéru od F. Bílka, je Husův sbor v Českých Budějovicích – kamenné sochy Mistra Jana Husa a Petra Chelčického, kazatelnu, oltář a reliéf Ukřižování. Pro naši církev vytvářel Bílek také kalichy, svícny, výtvarné symboly, prapory a korouhve nebo formy na hostie.

Díky náboženské obci Praha 4 - Michle se po 85 letech podařilo v loňském roce obnovit přerušovanou výrobu hostií podle Bílkova návrhu (viz článek v ČZ č. 15/2020). V řadě dalších našich sborů a modliteben byly instalovány desítky jeho plastik, reliéfů i drobnějších sochařských prací a jeho sochy najdeme i v mnoha našich městech.

František Bílek svými výtvarnými zkrášleními i hřbitov v Chýnově, který proměnil v mystické místo a kde také nalezl poslední odpočinek u své monumentální sochy Modlitba nad hroby. Jeho dílo najdeme ale i na řadě dalších hřbitovů u nás.

Jihočeský Chýnov si připomenul výročí úmrtí svého slavného rodáka a jeho přítele, hudebního skladatele Josefa Bohuslava Foerster, hudebním festivalem, který proběhl ve dnech 22. 8. - 17. 9. 2021 v Chýnově a v sousedním Hartvíkově.

Pavel Hýbl

Bílkova vila v Chýnově, foto redakce

Návštěva hlavy katolické církve na Slovensku

Pravdepodobne si každý človek v správach všimol, aj v Českej republike, že na Slovensko prišiel pápež František. Jeho návšteva trvala 3 dni a pokryla celé územie Slovenska. Ekumenická rada na Slovensku, teda jej predstavitelia, boli pozvaní v nedeľu na audienciu do Bratislavy, na apoštolskú nunciaturu, hneď po prilete pápeža Františka na Slovensko. O 17 hodine bolo prijatie zahájené príhovorom predsedu ERC Mgr. Ivana Elka, generálneho biskupa Evanjelickej cirkvi na Slovensku. Potom nasledoval prejav zástupca židovských obcí. Vlastné prijatie malo naozaj pracovnú formu a prejav pápeža Františka rekapituloval nie len situáciu, v ktorej sa nachádza celý svet. Boli navrhnuté tézy, ktoré by nás spojovali. Všetky prejavy boli pragmatické, vecné a naozaj trpezlivé. Predstavitelia ERC obdržali bronzovú plaketu. Na záver sme odložili rúška a urobili si spoločnú fotku. Vlastné prijatie trvalo hodinu. V čase, keď sme čakali na príjazd pápeža Františka, 7 rímskokatolíckych kardinálov živo esemeskovalo, aj tu nová technika posunula formu komunikácie.

Jan Hradil

(Více z papežovy návštěvy na str. 4)

Vzhůru, kdo žízníte, pojd'te k vodám! (Iz 55,1a)

Tak znělo motto letošního setkání mladých ČČSH a jejich přátel, které proběhlo 17. - 19. září v Hradci Králové, kde se jako vždy skvěle připraveným programem duchovně osvěžilo více než osmdesát účastníků - společně jsme chválili Boha se skvělou kapelou, povídali si o svátostech i o ekologii, o minulosti i současnosti církve, nechyběl pohyb, divadlo ani koncert. Nezapomeňte se podívat do příštího čísla, kde se dozvíte víc!

Modlitba za domov 2021 - poselství naděje

Milé sestry, milí bratři,

v den založení Československa 28. října organizujeme tradičně již 15 let s dalšími církvemi v Ekumenické radě církví v ČR **MODLITBU ZA DOMOV**.

Po prvních letech, kdy jsme se scházeli na hoře Říp, se přesunula Modlitba za domov do pražských kostelů a chrámů, letos do nového kostela Krista Spasitele a komunitního centra na Barrandově (viz fotografie

na třetí straně), kam jste srdečně zváni na odpolední program, který bude v přímém přenosu ve sváteční den 28. 10. od 15 do 16 hodin vysílat Česká televize. Letošním tématem je naděje a provázet nás jako motto budou Ježíšova slova ze závěru Matoušova evangelia: Já jsem s vámi!

S Lucií Výbornou z ČRo a farářem ČCE Jaroslavem Pokračování na str. 3

84. výročí úmrtí T. G. Masaryka

Dne 14. září 1937, před 84 lety, zemřel ve věku 87 let T. G. Masaryk, prezident „Osvoboditel“. Byl nejen prvním československým prezidentem, ale i filozofem, sociologem, pedagogem, sokolem a legionářem. Byl v celém světě vážen a uznáván jako evropský politik, který se významným způsobem zasloužil o rozbití Rakouska-Uherska a o vznik Československé republiky. Do prezidentské funkce byl zvolen po tři volební období a v roce 1935 ze zdravotních důvodů odstoupil. K jeho 80. narozeninám v roce 1930 parlament Československé republiky ocenil jeho nesmírné zásluhy zákonem, který má pouze jednu větu: „**T. G. Masaryk zasloužil se o stát.**“ Když pan prezident zemřel, oplakávali ho téměř všichni obyvatelé republiky. Jeho rozhodnost a čestnost byla ale některým trnem v „oku“, a proto jej nikdy nevolili komunisté a slovenští nacionalisté. Oblíben nebyl ani u některých vysoce postavených hodnostářů katolické církve. Dodnes jsou jeho zásadovost a morální kvality pro nás velkým vzorem. Jeho heslo „Nebát se a nekrást“ je platné i v naší době, a to nejen pro veřejně činné osobnosti a pro politiky.

V úterý 14. září se uskutečnil u rodinného hrobu na hřbitově v Lánech akt u příležitosti Masarykova 84. výročí úmrtí. Slavnosti se zúčastnil ministr obrany Lubomír Metnar, zástupci Parlamentu ČR, Československé obce legionářské, některé spolky a hudba Hradní stráže. Památku T. G. M. uctil věncem i prezident republiky Miloš Zeman a kyticí rudých růží pražský biskup ČČSH David Tonzar. Pietního aktu v Lánech se za pražskou diecézi zúčastnil Jan Boček, místopředseda diecézní rady, a Jana Šmardová Koulová, farářka ve Tmani a v Říčanech.

Jan Boček

Zamyšlení nad duší a jejím zápražím

Martin Buber mě kdysi zaujal myšlenkou, že u vchodu do duše, která nemá tak zřetelně v úmyslu dobro, nedokáže totiž jednat bez pochybení, číhá jakýsi „usedlík“, démon, který nás vtahuje do hříchu, když nejsme pokorně obezřetní. Ohrožuje nás - a to je klíčové - pokud jsme ve stavu nedostatečného zaměření na Boha. Chceme sice dobro, zamýšlíme ho, ale odehrává se tu zvláštní dynamika duše, pronikají sem síly, na něž jako lidé nestačíme. Na démona platí jediné: být pod ochrannými křídly Ježíšovými, následovat Pastýře. Na zápraží své duše proto denně podávám ruku Spasiteli, opírám se o něho. Kristus způsobuje, že má modlitba je ozdravná. Dobrý Pastýř je silnější než všechny mocnosti, které nás chtějí strhávat k „pochybením“ v dobrém smýšlení a jednání. Jsme tvrdě až brutálně vystaveni protikladnostem existence ve světě, který duši oslabuje, odvrhuje, nejraději by nás donutil k tomu, abychom na duši nemysleli a byla nám na obtíž. Poezie hluboce ví o tomto zápasu a o hledání ukotvení v dobru, ve skutečném vztahu k osobnímu Spasiteli.

Dnešní člověk se často bojí samoty, pěstuje nehorázný „kult hluku“. Aby se nemusel podívat sám sobě do očí. Přijde domů a hned si pustí televizi. Nezůstane chvíli sám se sebou a s tichem. Jako by nechtěl nic vědět o svém nejnějším niternu. Tam totiž promlouvá svědomí, které je naší „svatyní“, tam jsou pravé zdroje našeho duchovního života. Nefalšované prameny naší existence. Na zápraží rodného domu jsme zapustili kořeny. Prožíváme tu údiv nad bytím. Sestupujeme do své duše a prožíváme tam obrazy, které v ní přebývají. To nám jde hladce v dětství. Pak jsme ale vtaženi do konzumního kolotoče a už neumíme myslet na vnitřní obrazy a nechat je působit, otupíme. Poezie nám pomáhá silu imaginace zase v sobě vyvolávat a plně ji probudit. Spatříme jas bytí. Každý velký a jednoduchý obraz - metafora - odkrývá nějaký stav duše. Podle Bachelarda dům je ještě více než krajina „stavem duše“.

Několikrát za rok se mé noční sny odehrávají v rodném domě v Radotíně, kde jsem prožila téměř tři desítky let. Obraznost pracuje nespoutaně. Promítají se tam nejrůznější setkání a rozmanité časové roviny. Zvláště přitom vnímám intenzitu bytí a jeho základ. Břemeno života i naději. Toužíme po poetickém jevu čistého básnického osvobození, které není možné bez potřebné tvůrčí samoty. Rilke dokáže říci: „Byl jsem velkolepě sám.“ Prožívám o samotě ráda osobní snění. V něm se zjevují barvy duše a ukáže se její třept. Ježíš rozumí stavům duše, spolu s ním nacházíme nejhlubší domov. S ním prožíváme intimní sílu a vnitřní teplo. Ve vztahu s Pánem nacházíme svoji totožnost a odhalujeme pravý duchovní domov, na jehož zápraží se plní touhy a rozjítření i uklidnění ve své duši šťastně ocitáme.

Olga Nytrová

Slunečnice umíněná

Michael Štojdl

Za sluncem se snad i otáčí.

Člověk, i když nevidí slunce, nemůže bez něho žít.

A tak se otáčím za krásnými věcmi
mezi nimi pro mne svítí i slunečnice.

Z básnické sbírky O. Nytrové a M. Štojdl *Na zápraží duše*

Z kazatelského plánu

19. neděle po svatém Duchu

Panovníku, u tebe jsme měli domov v každém pokolení! Než se hory zrodily, než vznikl svět a země, od věků na věky jsi ty, Bože. (Žalm 90,1-2)

První čtení: Genesis 2, 18-24

Tužby pro dobu po Duchu svatém (V):

2. Abychom v myšlení, slovech i skutcích dobrem a pokojem sloužili, modleme se k Hospodinu.

3. Abychom naše schopnosti a dovednosti pro věc evangelia nasadili, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Panovníku Hospodine, stvořil's nás jedny pro druhé, abychom žili v společenství našich rodin a sborů. Daruj nám opravdovou lásku a vytrvalou víru, abychom ti důvěřovali jako děti a dělili se o každé požehnání, které přijímáme z tvých rukou! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: Židům 1,1-4; 2,5-12

Evangelium: Marek 10,2-16

Verše k obětování: Žalm 128,1-3

Verše k požehnání: Žalm 8,5-6

Modlitba k požehnání:

Panovníku Hospodine, děkujeme ti, že nás posiluješ duchovním pokrmem a nápojem. Zachovej nás ve své lásce, aby se v našich životech projevovala radost ze spásy! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 6, 47, 56, 78, 81, 154, 197, 198

„Když jsou naše oči osvíceny Duchem svatým a otevřeny kontemplaci Boha v kráse přírody a velikosti kosmu, objevují, že všechno mluví o něm a jeho lásce.“

Papež František

Nad Písmem

Díkůvzdání za úrodu

Jan 4,31-38

„Ježíš jim řekl: „Můj pokrm jest, abych činil vůli toho, který mě poslal, a dokonil jeho dílo.“

(J 4,34)

V Pánu milé sestry a milí bratři, dnes je první říjnová neděle, kterou v našich sborech tradičně oslavujeme jako „díkůvzdání za úrodu“. Já osobně si myslím, že právě tato dnešní bohoslužba je pro nás pro všechny velmi důležitá. Nejen proto, že je díkůvzdání za úrodu v nějaké formě, podobě či obřadu součástí snad každé kultury na světě, a to ať již v dávnověku nebo i dnes, ale hlavně proto, že nám právě ta dnešní neděle připomíná naši závislost na Bohu Stvořiteli, na kterou bychom ve svých životech nikdy neměli zapomínat. Mám za to, že obzvláště my, lidé žijící ve vyspělé zemi, v západní civilizaci, máme často pocit, že mít co do úst je naprostou samozřejmostí. Viděl snad někdy někdo z vás kolem sebe člověka, který by v České republice či v západní nebo střední Evropě umíral na ulici hlady? Já tedy ne. My si dnes prostě zajdeme do obchodního domu a nakoupíme si jídla, co hrdlo ráčí. A pokud měl někdo v životě smůlu a nedostává se mu dostatek peněz, existují alespoň různé potravinové banky, Charita, různé neziskové organizace, sociální pomoc státu. U nás se už prostě hlady neumírá a v naprosté většině případů ani netrpí. V některých zemích na světě však stále bohužel ano. Ale to je problematika, do které se v tomto zamyšlení nechci pouštět. Já bych se dnes chtěl zaměřit na jiné téma, a tím je naše lidská nadutost, pýcha a někdy možná až bohorovnost. Obzvláště my, lidé západního světa, si velmi často myslíme, že většinu našich problémů vyřeší věda a technika. Vsadili jsme tedy na rozum. Což je do vysoké míry dobře a je to jistě chvályhodné. Ale problém je v tom, že jsme se přestali modlit, že jsme za náš dostatek nejen potravin, ale i všeho dalšího, přestali být vděční Hospodinu, svému Stvořiteli. Jak už jsem zmiňoval v úvodu – snad všude po celém světě existovala nebo existuje nějaká forma díkůvzdání za úrodu. Jsou to nejrůznější praktiky v nejrůznějších náboženstvích. Ale ze západu, jak se postupně v posledních desetiletích vytrácí křesťanská víra, tak se také vytrácí vděčnost za vše, co máme. Žijeme konzumním stylem života. Nejen že máme na výběr z mnoha a mnoha nejrůznějších druhů veškerého představitelného zboží, ale už ani to nám nestačí, a tak vyhledáváme adrenalinové sporty, různou exotickou zábavu, snažíme se zkrátka naše životy zaplnit vším možným,

hlavně jen aby byly plné – pokud možno plně všeho. A když pak dojde k jevu, například k tomu, který se v přírodě zhruba každých sto let opakovaně vyskytuje – k virové pandemii, můžeme se skoro zbláznit z toho, že jsme najednou omezení nejrůznějšími opatřeními, a začínáme propadat depresím, odborníci zaznamenávají nárůst alkoholismu, sebevražedných myšlenek a tak dále. Najednou, když na pár měsíců přijdeme o ten svůj konzum, tak zjistíme, že jsou naše životy často tak prázdné, že to neuneseme. A tak se vynoří různí dezinformátoři nebo „zlehčovači“ celé té situace, jen aby se už dál nemuselo nic omezovat. Jenomže, milí přátelé, já jsem jako „zdravotní bratr v záloze“ nastoupil do nemocnice a pět měsíců jsem se téměř každý den na vlastní oči díval na to, jak nové onemocnění nazvané Covid-19 zabíjí. A nejen staré nebo polymorbidní lidi. Ale viděl jsem umírat i jinak do té doby zdravé čtyřicátníky ve slušné fyzické kondici. A viděl jsem také děti s tzv. post-covidovým syndromem. Děti, které onemocnění Covid-19 prodělaly téměř bez příznaků, ale u kterých se najednou, třeba i několik měsíců po samotném onemocnění, začaly projevovat různé zdravotní obtíže. A také jsem viděl nemocnice naplněné často téměř až k prasknutí, které spíše připomínaly vojenské lazarety než vyspělá zdravotnická zařízení (třeba tím, jak se kumulovali pacienti na chodbách příjmových ambulancí, protože je přivázela jedna záchranka za druhou a nestihali se ukládat na pokoje) ... Nechci zde však řešit covid, ale to, abychom si znovu uvědomili, že jsme lidé – mocní tvorové, stvořeni k Božímu obrazu. Jsme obdařeni rozumem, jsme ustanoveni jako správci naší planety Země. Ale jsme také stále jen křehké bytosti, které jsou snadno zranitelné – a jak nám příroda v podobě onemocnění Covid-19 ukázala – mnohdy velmi, velmi bezradně. A nejenom to. Jeden rok řešíme, že

je málo vody, druhý rok je vody příliš. Jeden rok svítí slunce málo, druhý rok moc. A aby toho nebylo málo, nejenom, že se některé země musely potýkat s pandemií, ale někde současně i s požáry téměř apokalyptických rozměrů, jinde s povodněmi, a letos dokonce i u nás s následky silného ničivého tornáda. Jsme tedy opravdu velmi křehcí a zranitelní, a to hned z mnoha stran. Naši předkové si to dobře uvědomovali, a proto Pánu Bohu za vše děkovali. Děkovali za vyzrálé klasy obilí, za ovoce, zeleninu, za úrodnou půdu a dobré podmínky pro život. Západ na to jako celek pozapomněl. Ale my křesťané nikoliv. Proto se v našich sborech vždy první říjnovou nedělí scházíme a děkujeme Bohu za vše dobré, co od něho do svých životů získáváme. Protože si uvědomujeme, že aby se nám na stůl dostal čerstvý chléb, je potřeba vhodných podmínek pro každé zaseté semínko do půdy a také mnoho lidské práce v různých oborech. Od zemědělství až po dopravu a tak dále. V dnešním evangeliu je psáno, že učedníci prosili Ježíše, aby něco pojedl. A on jim skoro jako vždy odpověděl v hádance: „Já mám k nasyčení pokrm, který vy neznáte.... Můj pokrm jest, abyste činili vůli toho, který mě poslal, a dokonali jeho dílo.“ Milí přátelé, abych se nerozepisoval příliš, protože jak jsem jednou někde četl, kázání má být jako minisukně – krátké a přiléhavé, pokusím se na závěr shrnout to, co jsem tu rozebíral v kontextu dnešního evangelia (a všem teologům se omlouvám, protože si plně uvědomuji, že je to shrnutí pouze volně, že to není exegeze). Konzumní člověk je velmi rychle hladový, pokud nemá přístup ke svým zdrojům. Ježíš však říká, že skutečně syt bude pouze ten, jehož hlubokým vnitřním zdrojem se stane sám Pán Bůh. Hledejme tedy na prvním místě ve svých životech Boha a jeho království a buďme mu vděční za všechny dary, které od něho máme. Amen.

Aleš Toman

Nebeský Otče, právě dnes ti chceme vzdát veliké poděkování za vše dobré, co od tebe do svých životů přijímáme. Děkujeme ti za to, že nemusíme usínat s prázdnými žaludky, že máme povětšinou všeho potřebného pro život dostatek. Děkujeme za sluneční svit, nebeskou vláhu, úrodnou půdu, za všechny vhodné podmínky pro život. Také děkujeme za všechny lidi, kteří se denně svojí poctivou prací přičiní k tomu, abychom se měli dobře. A prosíme tě, pomáhej nám, abychom nemysleli jenom na sebe, ale abychom se se svým dostatkem a často až nadbytkem dokázali podělit s těmi, kteří to potřebují. Amen.

Modlitba za domov 2021...

Pokračování ze str. 1

Pecharem moderovaných rozhovorů budou o naději v době pandemie hovořit lékařka a dobrovolnice, které pracovaly na covidových odděleních.

O barrandovském společenství, které stálo u zrodu nového kostela a komunitního centra, bude hovořit místní katolický farář se členem komunity. V závěrečném rozhovoru se potkají biskup Tomáš Holub a teolog a emeritní předseda ERC Pavel Černý. Celý program bude nesen na modlitbách a biblických čteních a bude doplněn i třemi video předtáčkami. S originálními písněmi vystoupí herci Igor Orozovič a Vladimír Javorský. Společně si pak zazpíváme na úvod a na závěr celého pořadu.

Kromě výše uvedeného zde bude připraven v klubovnách a sále komunitního centra též program pro děti (během přenosu i po něm). Děti si budou moci vyrobit dřevěnou hračku, placku anebo si ulít trilobitu. Nebude chybět ani divadlo s papírovými pimprlaty.

Od 15. do 17. října bude jako doprovodná akce v Kulturním a rodinném centru Záhorského legoprojekt.

Do 1. října je také vyhlášeno druhé

kolo celostátní výtvarné soutěže Modlitby za domov. Děti mohou nejen malovat, ale třeba i natočit minutový klip.

Dodávám, že letos oslavila Československá obec legionářská 100 let, přičemž se někteří legionáři, kteří bojovali za vznik samostatného Československa, stali členy i naší církve. Bylo by výborné, pokud byste nám dali zprávu, víte-li o členech vašich náboženských obcí, kteří v legiích během 1. sv. války bojovali. Rovněž budeme rádi, pokud nám dáte vědět, zda ve vašem sboru máte prst z míst bojů (ať již ze Zborova, jako kupř. v NO Tmaň, či italského Doss Alto, francouzského Terronu či Vouziers ad.; na všech těchto místech jsme se modlili v posledních letech při společných cestách s Československou obcí legionářskou.)

Doufáme, že vám Modlitba za domov přinese naději a že se spolu s námi spojíte v modlitbě i v zamyšlení nad slovy Ježíše Krista „*Já jsem s vámi*“, která dala letošnímu ročníku jeho motto.

Akce se koná s podporou Ministerstva kultury ČR. Více informací najdete na webové stránce www.modlitbazadomov.cz.

Hana Tonzarová

Dovolená v Mariánkách

První týden v září jsem strávila v Mariánských Lázních. Využila jsem možnosti ubytování na naší faře v ul. B. Němcové. Velmi mile mě tu přijali manželé Bělunkovi a jejich dcera, sestra farářka Zuzana Kalenská. V neděli jsem měla možnost zúčastnit se bohoslužeb, které se díky křtu konaly v místním evangelickém kostele. Počasí se vydařilo a já jsem mohla obdivovat krásy města i jeho okolí. Nádherné, pečlivě udržované parky s květinovými záhony, lavičkami, sochami významných osobností, které zde pobývaly – např. socha zakladatele města K. G. Reitenberga, J. W. Goetha nebo dvou monarchů, Františka Josefa I. a Edwarda VII.

Na každém kroku bylo možné obdivovat lázeňskou architekturu. Dominantou města je kolonáda a zpívající fontána, večer barevně osvětlená. Každou lichou hodinu fontána přiláká mnoho návštěvníků. Také bylo třeba ochutnat léčivou vodu z několika pramenů. Hledala jsem je podle směrůvek či mapky; zvláště dobrodružné bylo hledání Mariina pramene, který se nachází přímo v jednom z hotelů.

Prohlédla jsem si také s nadšením místní kostely: katolický kostel Nanebevzetí Panny Marie, pravoslavný kostel sv. Vladimíra, anglikánský a evangelický kostel.

A samozřejmě, město nabízí bohaté kulturní vyžití. Kino, divadlo, koncerty, přednášky apod. A nemohu zapomenout na restaurace (hned nedaleko fary je možné dát si oběd nebo večeři za rozumnou cenu), kavárny a také lázeňské oplatky! Dostanete oplatku do ruky, studenou nebo i teplou.

Jedno odpoledne jsem se nechala vyvézt lanovkou k hotelu Krakonoš. V jeho blízkosti je Park Bohemium, kde jsou rozmístěny miniatury našich hradů a zámků, ale také Ještědu nebo brány plzeňského pivovaru. Především děti zaujmou nejmenší koně na světě, které se podařilo pro Park získat. Plemeno Miniature Horse s výškou 75 cm v kohoutku. Naproti parku je možné si prohlédnout sochy vytesané z kamene. Představují známé pohádkové bytosti, ale je tu i betlém. Vytvořili je studenti Střední kamenické školy v Hořicích. Procházku jsem došla okolo daňů

Nepřestávat se ptát, jak by věci mohly být

„Fantazie, to není představovat si něco, co věci nejsou, ale něco, co by mohly být. Takový špunt, koukejte, má nápad, že se z písku dá stavět. Já a vy, slečno, my po písku jenom šlapeme. Ale když se člověk zamiluje, objeví třeba, že se do písku dají psát písmena.“ V Bajkách a podpovídkách se Čapkův švec o fantazii vyjádřil velmi výstižně. Dále pak uvažuje nad tím, že každý kluk si dovede představit, že by mohl být strojuvůdcem, cestovatelem, válečníkem. Důležité je, aby v sobě člověk nepotlačil všechny ty možnosti, všechny šance, které život nečekaně může nabídnout. Karel Čapek říká: „Člověk se může dívat na všechny lidi jako na možnosti sebe samého.“ Jen se nesmíme bát naplňovat své možnosti, nemáme se podceňovat. Je třeba mít odvalu, sršet nápady a jít za svou touhou.

Odvážnému tedy štěstí přeje a to mi připomíná amerického spisovatele Thorntona Wildera a jeho knihu Devět měst. Do každého z nich přichází hrdina, původně „pedagog na volné noze“, s jiným úkolem a charakter každého z oněch měst je odlišný. V jednom čekají na hlavní postavu, Theofila Northa, možnosti žít se jako učitel tenisu, jinde předčítat nebo zase pracovat jako detektiv. Theofil vždy dostává možnost napomáhat nápravě vztahů v rodině, mezi rodiči a dětmi, mezi manžely. Umí naslouchat, vžít se do druhých a dovede najít ty, kteří jsou ochotni nesobecky pomáhat, věnovat svůj čas a síly lidem v krizové situaci, potřebným. Chce to ovšem mít intuici, která pomůže najít ty správné pomocníky. A pak je se šarmem umět získat pro dobrou věc. Je neobyčejný svou představivostí a vynalézavostí, s níž řeší delikátní situace. Jeho příběhy jsou cvičením v lidskosti. Zkrátka neodolá touze stát se režisérem lidských osudů, který je ovšem veden ušlechtilou motivací. Při četbě Wilderova románu si uvědomíme, že každý z nás může pomoci někomu, kdo „cosi“ ve svých vztazích neumí vyřešit, nedokáže překročit svůj stín a schází mu právě podaná ruka. Nezabít své možnosti, své potence, to je podstatné. Řada z nás dokáže altruisticky pomáhat druhému k naplnění jeho možností, rozvíjet jeho nadání, jeho sny, posílit ho a podpořit. To není možné bez fantazie, bez naslouchání a kreativity. Svou roli tu sehráje neodmyslitelně i víra, třebaže plachá a neokázalá. Dostáváme darem bystrý rozum, jsme obdařeni fantazií. Stačí se rozhlédnout a povšimnout si, kolik dobrého ovoce Ducha v sobě lidé mají. Někdy je to až překvapující. Jen bychom tu své příležitosti neměli promarnit. Chce to zajisté silnou představivost, odvalu, úsilí, vůli, koncentraci, odhad, ukázněnost, prozíravost, pokoru. „Umění má cenu toho, co za ně bylo zapláceno,“ říkával jeden můj starý přítel. Toto tvrzení však bezesporu platí i pro jiné oblasti. Každý z nás v průběhu času platí opravdovostí, obětavostí, dynamikou vnitřního růstu, často i bolestí a deziluzí, a ví, že tím nejdůležitějším a výsostným je samo umění života. A k němu patří nepřestávat se ptát, jak by věci mohly být.

O čistém srdci

Uprostřed mé přednášky z etiky na téma odpuštění se přihlásila studentka středního věku. Blondýnka žensky plně postavy, z tváře jí vyzařoval srdečný úsměv, který pramenil v srdci. „Já pracuji ve věznici, jsem vychovatelka na oddělení mužů odsouzených za vraždu,“ řekla. „Jsem k nim laskavá, neodsuzuji je, snažím se být lidská a přirozeně srdečná.“ Pomyslela jsem si, že to je z její strany správný etický přístup. Tito lidé už jsou přece odsouzeni, snášejí trest. Ozývá se jejich svědomí, ať chtějí, nebo ne. Proto je třeba, aby byl alespoň někdo, kdo je ochoten je přijímat. A kdo to tedy má být, když ne vychovatelka a duchovní? Zamysleme-li se nad problémem obecněji, uvědomíme si, že každý z nás má větší či menší sklon k predsudkům a nebývá schopen předpokládat dobrou vůli u těch, kteří ho už opakovaně do jisté míry zklamali. Ale může se opravdu mýlit a zamezit tak možné dobré příležitosti k setkání. I proto se také říká: „Nesudte, abyste nebyli souzeni.“ Býváme často v zajetí stereotypů myšlení. Uvažujeme, že ten a ten člověk je takový a „takový“. Máme však jen omezený úhel pohledu. On může být ve skutečnosti také docela jiný pod vlivem prožitků a rozhodnutí, o kterých my vůbec nemáme tušení. Dotyčný jedinec třeba v průběhu let lidsky dozrál. Otevřely se mu jiné horizonty, proměnil se, prohloubil. Dokáže být vstřícnější v tom, v čem byl dříve neohraný, nepřiměřený, uhýbavý a choval se občas jako slon v porcelánu. Náhle umí se šarmem vyjít vstříc i těm, kdo rozhodně nepatří k jeho krevní skupině, nejsou zkrátka jeho šálkem čaje. On už v tuto chvíli nesoudí, nechává to ve „vyšší režii“. Kromě predsudků je nebezpečná rovněž vztahovačnost. Když si někdo sdělení nebo vyprávění druhého člověka okamžitě vyloží jako útok proti sobě, vztáhne posleze řečené právě na sebe, i když to tak vůbec nebylo míněno. Zde pak hodně pomáhá zdvořilost. Ta totiž překlenuje propasti mezi lidmi. Mohu být přece zdvořilý i k tomu, s kým nesouhlasím a jehož činy se mi příliš nelíbí. Ztratit ho však nemohu. U každého z nás totiž může dojít i k překvapivě nápravě. Proto je dobré druhého vždy přijímat se zdvořilostí a nechat cestu ke vzájemnému porozumění otevřenou. **Olga Nytrová**

obory na kamennou rozhlednu Hameliku. Bohužel rozhledu brání příliš vzrostlé stromy.

Příjemný výlet byl také na Kladskou, národní přírodní rezervace s naučnou stezkou v jižní části Slavkovského lesa. Je to asi 2 km dlouhá procházka rašeliništěm okolo Kladského rybníka. Cesta je pohodlná a bezpečná, vede po povalovém chodníku s několika odpočívadly a vyhlídkovými místy. Nenechala jsem si ujít ani návštěvu Bečova nad Teplou. Prohlédla jsem si zdejší zámek i relikviář sv. Maura. Vyprávění průvodce o jeho historii musí zaujmout každého poutníka.

Navštívila jsem také Františkovy Lázně, malé, poklidné lázeňské městečko. Jako by se tu zpomalil čas. Sochu malého Františka jsem našla snadno, je nedaleko Františkova pramenu.

Bohužel týden pobytu málo na to, abych si prohlédla všechna krásná místa tohoto kraje. Bude třeba se ještě vrátit...

Kdo touží po klidné a zážitky a poznáním naplněné dovolené, ať navštíví Mariánské Lázně a jejich okolí - a využije i příjemné ubytování na naší faře! Mohu doporučit.

J. Brunclíková

Co s tím?

Zhruba rok jsem upozorňoval na skutečnost, že někteří naši

duchovní používají při některých církevních úkonech albu. Jde o bílé roucho, které symbolizuje nejenom čistotu, ale i oděv, který se léta tradičně užívá v římskokatolické církvi jako roucho ke křtu. Přišlo mi několik upozornění, že na YouTube jsou nahrané naše církevní obřady, kdy protagonisté jsou právě ve výše zmíněné albě. Kolem této skutečnosti se zhruba dva roky vedou kuloární diskuze, a tak jsme se na poslední biskupské radě tímto tématem zabírali.

Je pravdou, že v počátcích naší církve byly taláry a štóly různého typu a teprve kolem roku 1925 dochází k sjednocení. Od té doby máme jednotu v užívání taláru v černé barvě s červeným kalichem na prsou. Je to historická připomínka, která jasně signalizuje, že se jedná o kněze v husitské tradici. Dále je nutno vzpomenout, že akademický sochař Bílek naší církvi navrhl také talár bílý. Tento talár byl dlouhá léta v archivu ÚR Praha. Jedno je však nutné zkonstatovat: dle našich liturgických řádů není užívání bílého taláru umožněno. Na druhou stranu, neznamená to, že ten, kdo užívá albu či bílý talár, není řádný kněz Církve československé husitské. Jasně jsme si tedy na biskupské radě vymezili:

Liturgie dr. Karla Farského musí být sloužena dle liturgického řádu v černém taláru s červeným kalichem a štólou. Jasně jsme si zadali úkol, že zpracujeme problémy bílé alby, bílého taláru a celou věc předložíme liturgické komisi. Pokud dojde ke shodě v názoru, musíme zpracovat potřebu dalších forem kněžského oblečení tak, aby došlo k jednotě a řadoví věřící nebyli v rozpacích, když se objeví jakákoliv novota. Vzpomněl jsem si na bratra profesora dr. Mánka, který nám při přednáškách říkal - Víte, některé věci jsou „adiaforon“. Jsou nedůležité. Nepodstatné. Z tohoto malého podnětu jasně vyplývá - je zcela zapotřebí, aby se připravil celocírkevní sněm, který se bude pečlivě zabírat některými podněty, které umožní novou tvorbu, nejenom liturgických řádů, ale i řádů celocírkevních. Měla by se otevřít diskuze, která by umožnila některé potřebné církevní úpravy tak, aby nemuselo docházet k některým nejasnostem.

Jan Hradil

Z ekumeny

Papežovy slovenské podněty

Včera (15. 9., pozn. red.) skončila oficiální třídenní návštěva papeže Františka na Slovensku. Do Bratislavy přiletěl v neděli odpoledne po krátké zastávce v Maďarsku. Po oficiálním přivítání na letišti se do nedělního programu vešlo ještě setkání se zástupci jiných křesťanských vyznání a setkání se slovenskými jezuiti, obojí na bratislavské apoštolské nunciaturě.

Pondělí bylo od rána do večera naplněno různými náboženskými a politickými setkáními. Dopoledni dominovala schůzka s prezidentkou Čaputovou v prezidentském paláci a po něm setkání s diplomaty, politiky a pozvanou veřejností na zahradě paláce. Odpolední program začal návštěvou centra Betlehem v bratislavské Petržalce, které spravují

Misionářky lásky, tedy komunita založená Matkou Terezou. Centrum se stará o chudé. Dalším bodem programu vedle protokolárních setkání s ústavními činiteli bylo setkání se zástupci slovenské židovské komunity.

Úterý papež věnoval východnímu Slovensku. Program začal liturgií řeckokatolické církve, která zastupu-

je méně než deset procent slovenských katolíků a podobně jako v Česku vůči státu vystupuje jako samostatný náboženský subjekt, i když má jednotné řízení s římskými katolíky západního ritu. Odpoledne papež věnoval metropoli východního Slovenska, Košicím, kde navštívil romské ghetto na sídlišti Luník IX. a na stadionu měl setkání s mládeží.

Včerejší dopoledne předsedal papež eucharistii (mši) v západoslovenském poutním místě Šaštína blízko hranic s Českem v nedalekém sousedství s Břeclaví. Po poledni se rozloučil a odletěl do Říma.

Návštěvu vyznačilo několik zajímavých bodů, které média příliš neznamenala. Papežovu specifickému stylu výkonu služby odpovídají úvodní záběry z pondělního setkání s jezuiti. Papež neusedl na trůn připravený pro tento účel, ale vzal si židli a přisedl si ke stolu se svými řeholními spolubratry a neformálně s nimi debatoval.

Setkání s prezidentkou Čaputovou a s veřejností za její účasti jako zahájení programu ukazuje na problematický aspekt římskokatolické církve a jejího vedení. Tato církev totiž není jen náboženským uskupením, ale i státem svého druhu, oficiálně „subjektem mezinárodního práva“. Prvním hodnostářem po papeži je kardinál státní sekretář, aniž by to mělo co společného se státem Vatikán. Svatý stolec, a ne tento stát, má diplomatické vztahy se státy. Církev je tedy svého druhu mocenským útvarům. Pochopitelně lze těchto pák využít různě.

Setkání v prostorách prezidentského paláce působilo uvolněně. Dala se vytušit vzájemná sympatie. Papež se setkal i s rodinou prezidentky, včetně jejího nesezdaného partnera. Za zdvořilou, ale jednoznačnou narážku na politiku visegrádské čtyřky lze považovat jeho slova: „Ať se Evropa vyznačuje solidaritou, která překračuje její hranice a která by ji mohla dostat do centra dějin.“ Zvláštní režii měla eucharistická liturgie byzantsko-slovanského obřadu v Prešově. Fakticky jí předsedal prešovský řeckokatolický metropolit Ján (Babjak). Papež seděl na trůnu za oltářním stolem jakoby bez aktivní účasti, a jen vzácně vstupoval do obřadu pozdravy a požeňnými pronášenými překvapivě v latině.

Romská komunita žijící na sídlišti Luník IX. v Košicích signalizuje neúspěch slovenské politiky integrace. Podobná je situace v Česku. V místech větší koncentrace Romů tam i zde panuje napětí mezi nimi a většinovou populací. Veřejný sektor nedokáže zajistit přiměřené zaměstnání Romů a jejich rovnocennou pozici na pracovním trhu. Papež košickým Romům řekl, že „až příliš často byli předmětem předsudků a nemilosrdných soudů, diskriminačních stereotypů, hanlivých slov a gest, kvůli čemuž jsme se všichni stali chudšími v lidskosti“. K obnově důstojnosti je nutné přejít od předsudků k dialogu, od uzavření k integraci.“

Na bohoslužbu do Šaštína přišlo kolem čtyřiceti pět tisíc lidí, z toho přes dva tisíce cizinců, pravděpodobně nejvíce z českého sousedství, ale možná i z blízkého Rakouska. Ve srovnání se mší papeže Jana Pavla II. r. 2003 a s očekávanou účastí přišel

jen zlomek lidí. Předpokládalo se 350 tisíc účastníků. Důvody slabé účasti se odhadují. Registrovat se mohli jen očkovaní a jejich procentuální zastoupení na Slovensku je nižší než v Česku a jiných zemích střední a západní Evropy. Až na poslední chvíli byla umožněna účast lidem s nedávným negativním testem nebo s předpokládanou imunitou po prodělané nemoci. Pro ně byl vyhrazen samostatný sektor.

Jiným důvodem mohl být kontrast ve stylu papežské služby mezi konzervativním Janem Pavlem II. a reformně naladěným Františkem. Některá Františkova gesta a vyjádření mohou na Slovensku vyvolávat nedůvěru. Možné však je i to, že na Slovensku s odstupem několika desetiletí nastoupila vlna sekularizace, což by se potvrdilo až po publikaci výsledků letošního jarního sčítání lidu, podobně jako se vývoj náboženské scény za poslední desetiletí ukáže u nás.

Papež šokoval slovenské biskupy tím, že do Šaštína s sebou přivezl i biskupa Róberta Bezáka, roku 2012 (za spolupůsobení litoměřického biskupa Jana Baxanta) sesazeného arcibiskupa trnavského. Bezák v době působení v Trnavě od roku 2009 neváhal odhalovat finanční machinace svého předchůdce, a tím si své kolegy znepřátelil. Papež František měl údajně v plánu navštívit Bezáka doma, ale nakonec, asi z bezpečnostních důvodů, ho přijal na nunciaturě. Při té příležitosti mu vrátil biskupský prsten. Byl to symbolický akt uznání Bezákovy příslušnosti k biskupskému kolegiu.

Zatímco ještě v pondělí dopoledne nechtěli vpustit Bezáka na setkání s biskupy, kněžími a řeholníky v bratislavském dómu sv. Martina, do Šaštína papež přijel s Bezákem. Ten v tu chvíli překvapivě tvořil součást jeho doprovodu. Papež ho při bohoslužbě usadil mezi ostatní biskupy. To je skutečně silné gesto vůči slovenskému episkopátu.

Lze uvažovat o tom, jaké signály papež František touto návštěvou dal církvi v Česku. Původně se totiž předpokládalo, že půjde o návštěvu Česka a Slovenska. Česko z programu vypadlo s odůvodněním v epidemiologické situaci. Ta však je možná na Slovensku horší. Může to být rovněž náznak papežova stanoviska ke zdejší církvi. Kardinál Duka se po setkání s papežem na Slovensku vyslovil pro Českou televizi neurčitě a spíš vyhýbavě.

Ivan Štampach, info.dingir.cz

Zprávy

90 let Husova sboru v Tuchoměřicích

V neděli 10. října 2021 si při slavnostních bohoslužbách společně připomeneme 90. výročí otevření Husova sboru v Tuchoměřicích. Zahájení slavnosti bude ve 14 hodin. Bohoslužeb se zúčastní patriarcha Církve československé husitské Tomáš Butta. Připraven bude i doprovodný program, který bude zahájen již v sobotu 9. října večerem otevřených dveří. Začínat bude v 17 hodin varhanním koncertem se zpěvem. Následovat bude prohlídka kostela, včetně prohlídky zvonů. Věž bude osvětlena. Dále bude po oba dny připravena výstava reprodukcí dobových fotografií a historických předmětů, hry pro děti i dospělé a památeční razítko. Srdečně zve **rst**

Setkání s pamětníky sboru

Přijměte pozvání na setkání s pamětníky našeho Husova sboru na Vinohradech – konkrétně s Milošem Voštou a Pavlem Vonkou, se kterými budeme mluvit nejenom o našem sboru v dobách minulých.

Ve čtvrtek 21. října, od 19 h, ve Farského sále, Dykova 1.

Všichni jste srdečně zváni a těšíme se na vás! **Filip Sedlák**

95 let Sboru Jiřího z Poděbrad ve Tmani

28. 9. 2021 oslavil Sbor Jiřího z Poděbrad ve Tmani 95 let od svého vybudování a otevření. Konala se slavnostní bohoslužba a při této příležitosti byl připraven též bohatý program s přednáškou a divadlem. **red**

Ekumenická bohoslužba

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve k účasti na ekumenické bohoslužbě vděčnosti za stvoření. Bohoslužba bude v úterý 12. října v 18 hodin v kapli sv. Jana v Praze 7, Na Špejcharu 3. Kázáním poslouží Jiří Nečas (ČCE) a hudbou pěvecký sbor Obce křesťanů. Po bohoslužbě bude následovat posezení a rozhovor. **(JNe)**

Pozvánka na fotbalový turnaj

Zveme členy naší církve, její sympatizanty i smělé oponenty na přátelský podzimní turnaj malé kopané, který pořádáme v sobotu 30. října 2021 v hale pražského Motorletu (ul. Radlická 298/105) od 9 hodin. Přihlásit můžete celý tým (5-10 hráčů), anebo se ohlásit jednotlivě. Případné dotazy či přihlášky směrujte na: ceshradotin@seznam.cz či +420 739 018 594.

Dominik Ďurovec, David Hron, Štěpán Mejšner

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Ježíš a děti

Najděte pět rozdílů mezi obrázky.

(Řešení z minulého čísla: Mějte sůl v sobě a žijte mezi sebou v pokoji.)

Jana Krajčířiková

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 160 00 Praha 6

Redakce: Vedoucí redaktorka ThDr. Klára Břeňová, redaktori: Mgr. Josefina Hudcová, Mgr. Ervín Kukuczka, grafik Milan Udržal; tel.: 220 398 107, e-mail: cesky.zapas@cesh.cz

Redakce si vyhrazuje právo na úpravy a krácení příspěvků. Tisk: Grafotechna. Distribuce: ADLEX, spol. s r.o. Xaveriova 1888/45, Praha 5 150 00

Předplatné: Mgr. Dagmar Pišová, tel.: 220 398 117, e-mail: prodejna.blahoslav@cesh.cz. Reklamacce: tel. 220 398 117

